ئەدەبیات لە ڕێی هونەرەوە دەبێتە ڕێگایەک بۆ ڕاگەیاندنی ئامانجەکان

ئەدەبیات و هونەر لە سەدەی بیست و یەکەمدا ڕۆڵی چۆن دەبینن؟ ڕاپرسییەکی ئەدەبی لە هەولێر

ئەدەبیات و هونەر لە سەدەی بیست و یەکەمدا ڕۆڵی چۆن دەبینن؟ ڕاپرسییەکی ئەدەبی لە هەولێر

(ئەدەبی/ ئاشنا م. ئەحمەد)

هەولێر/ ئاشنا م. ئەحمەد: لە سەدەی بیست و یەکەمدا ڕۆڵی چۆن دەبینن؟ ئەم پرسیارە بنەڕەتییە بووە بنەمای ڕاپرسییەکی ئەدەبی کە ڕۆژی ئەمڕۆ لە هۆڵی ئەدەبی کۆلێژی زانستە مرۆڤایەتییەکان لە زانکۆی هەولێر ئەنجامدرا. ئامانجی ڕاپرسییەکە ئەوە بوو کە ڕۆڵی ئەدەب و هونەر لە سەدەی بیست و یەکەمدا، کە سەدەیەکە بە خێرایی گۆڕانکاری تێدا هاتووە، لە ڕووی کۆمەڵایەتی و کلتوری و تەکنەلۆژییەوە، ڕوونبکرێتەوە. ئەنجامەکانیش ئەوە دەردەخەن کە زۆرینەی بەشداربووان باوەڕیان وایە ئەدەب و هونەر تەنها وەک ئامرازێکی ڕابواردن نەماون، بەڵکو ڕۆڵێکی گرنگ دەگێڕن لە بەرهەمهێنانی هۆشیاری و بەرگری کردن لە بەهاکانی مرۆڤ.

ڕاپرسییەکە لە ٣٢٠ کەس پێکهاتووە کە ٦٥٪یان ڕەگەزی مێینە بوون و تەمەنی نێوانی ١٨ و ٤٥ ساڵ بوون. زۆرینەی بەشداربووان ٦٢٪ خوێندکار بوون و ٢٨٪یان مامۆستا بوون و ١٠٪یان کارمەندی ئەدەبی بوون. ئەنجامەکان دەریخستن کە ٧٤٪ی بەشداربووان ڕایان وایە ئەدەب و هونەر دەتوانێت ڕۆڵێکی گرنگ ببێت لە بەرگری کردن لە بەهاکانی مرۆڤ، بەڵام تەنها ٤١٪یان ڕایان وایە ئەو ڕۆڵە ئێستا بەدی دەکرێت. زۆرینەی بەشداربووان ڕایان وایە کۆمەڵگای ئێمە پێویستی بە ئەدەب هەیە بۆ ئەوەی ببێتە ئامرازێک بۆ گۆڕینی بیرکردنەوە و هەڵوێستی خەڵک بەرامبەر بە کێشە کۆمەڵایەتییەکان.

ئەو بەشداربووانەی کە ڕەخنەیان لە ئەدەب و هونەر هەبوو، زۆربەیان ئاماژەیان بە ئەوە کرد کە زۆر لە بەرهەمە هونەرییەکان تەنها بۆ ڕابواردن دروست کراون و هیچ پەیوەندییەکیان بە کێشە ڕاستەقینەکانی کۆمەڵگاوە نییە. ٦٣٪ی بەشداربووان ڕایان وایە پێویستە زیاتر ئەدەب و هونەر بە زمانی ئاسان و نزیک لە خەڵک بنووسرێت و پێشکێش بکرێت، بەڵام تەنها ٢٩٪یان ڕایان وایە ئەمە ئەنجام دراوە. ئەمەش ئەوە دەردەخات کە بۆشایی نێوان ئەدەب و خەڵکی ئاسایی هەیە و پێویستە چارەسەر بکرێت.

ئەنجامەکانی ڕاپرسییەکە ئەوەیان دەرخست کە زۆرینەی بەشداربووان ڕایان وایە تەکنەلۆژیا و میدیای کۆمەڵایەتی کاریگەرییەکی نەرێنیان هەیە لەسەر ئەدەب و هونەر، بەڵام ٥٨٪یان ڕایان وایە ئەمە دەتوانێت ببێتە هۆکارێکی باش بۆ گەیاندنی پەیامەکان بە خەڵکی زیاتر. ئەمەش ئەوە دەردەخات کە پێویستە ئەدیب و هونەرمەند بە شێوازێکی نوێ و گونجاو لەگەڵ سەردەمدا کار بکات بۆ ئەوەی کاریگەری و بەهای کلتوری خۆی بپارێزێت.

(ئەدەبی/ ئاشنا م. ئەحمەد)

هەولێر/ ئاشنا م. ئەحمەد: ڕۆژی ٢٠ی ئەیلوولی ٢٠٢٣ لە هۆڵی ئەدەبی کۆلێژی زانستە مرۆڤایەتییەکان لە زانکۆی هەولێر، کۆمەڵێک لە نووسەر و شاعیر و ڕەخنەگر کۆبوونەوەیەکیان ئەنجامدا بۆ ڕاپرسی لەسەر ئەدەب و هونەر لە سەدەی بیست و یەکەمدا. ئامانجی ڕاپرسییەکە ئەوە بوو کە ڕۆڵی ئەدەب و هونەر لە گۆڕانکارییە کۆمەڵایەتی و کلتوری و تەکنەلۆژییەکانی ئەم سەردەمەدا ڕوونبکرێتەوە. بەشداربووان باسیان لە چۆنیەتی کاریگەری تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان لەسەر ئەدەب کرد و ئاماژەیان بە ئەوە کرد کە زۆر لە نووسەران هەوڵ دەدەن بە شێوازێکی نوێ و گونجاو لەگەڵ سەردەمدا کار بکەن بۆ ئەوەی پەیامەکانیان بگەیەنن بە خەڵکی زیاتر.

ئەنجامەکانی ڕاپرسییەکە ئەوەیان دەرخست کە زۆرینەی بەشداربووان ڕایان وایە ئەدەب و هونەر دەتوانێت ببێتە ئامرازێکی کاریگەر بۆ گەیاندنی ئامانجەکان، بەڵام پێویستە بە شێوازێکی گونجاو و نوێ بکرێت. هەروەها ئاماژە بە گرنگی پەروەردەکردنی نەوەی نوێ لەسەر بەهای کلتوری و ئەدەبی کرا وەک هۆکارێک بۆ پارێزگاری لە بەهاکانی کۆمەڵگا لە بەرامبەر کاریگەرییە نەرێنییەکانی تۆڕە کۆمەڵایەتییەکاندا.

(ئەدەبی/ ئاشنا م. ئەحمەد)

هەولێر/ ئاشنا م. ئەحمەد: لە کۆتایی ڕاپرسییەکەدا، کە ماوەی نزیکەی ٣ کاتژمێر خایاند، چەند پێشنیارێک کران بۆ چۆنیەتی باشترکردنی ڕۆڵی ئەدەب و هونەر لە کۆمەڵگادا. پێشنیارەکان ئاماژە بە پێویستی دروستکردنی پلاتفۆرمێکی ئەدەبی و هونەری ئۆنلاین دەکەن کە ڕێگە بە نووسەرانی گەنج بدات بەرهەمەکانیان بڵاو بکەنەوە و پێشوازی لە ڕەخنەی ئەدەبی بکات. هەروەها پێشنیاری کرا کە زانکۆکان و ناوەندە کلتوریەکان کۆڕی وەرزی بۆ نووسەران و شاعیران ساز بکەن بۆ گەشەپێدانی توانا ئەدەبییەکان.

بەشداربووان ئەوەیان دەرخست کە پێویستە ڕاپرسییەکە بە شێوازێکی بەردەوام دووبارە بکرێتەوە بۆ ئەوەی گۆڕانکاریە نوێکانی ئەدەب و هونەر بە وردی بخوێنرێتەوە. هەروەها داوا کرا کە ئەنجامەکان بە شێوازێکی ئاسان بڵاو بکرێتەوە بۆ ئەوەی هەموو کەس بتوانێت سود لێیان وەربگرێت. ئەمە کۆتایی بە ڕاپرسییەکە هێنرا کە ماوەیەکی درێژ خایاند و هەموو بەشداربووان هەستیان بە گرنگی ئەو کارە کرد کە بۆ داهاتووی ئەدەب و هونەر لە عێراق و کوردستان ئەنجام دراوە.

(ئەدەبی/ ئاشنا م. ئەحمەد)

هەولێر/ ئاشنا م. ئەحمەد: لە کۆتایی ڕاپرسییەکەدا، کە ماوەی نزیکەی ٣ کاتژمێر خایاند، چەند پێشنیارێک کران بۆ چۆنیەتی باشترکردنی ڕۆڵی ئەدەب و هونەر لە گۆڕانکارییە کۆمەڵایەتی و کلتوری و تەکنەلۆژییەکانی ئەم سەردەمەد